

תענית אסתר - מדוע מפסיקים את שמחת אדר ליום אחד?/יהושע גרינשטיין

א] מקור

אבודרהם [סדר תפילות התעניות ד"ה ואתה אפרש] - עוד מתעניין בי"ג באדר ... ואינו מפורש בכתוב ולא בתלמוד אלא החכמים האחרונים תקנוהו אחר חתימת התלמוד

שולחן ערוך אורח חיים הלכות מגילה ופורים סימן תרפ"ו

<u>סעיף ב</u> - מתענים בי"ג באדר	<u>סעיף ג</u> - יש מתענים ג' ימים, זכר לתענית אסתר.
----------------------------------	---

ב] הבעיה

ספר מנהגים דבי מהר"ם סדר פורים - סדר פורי': משנכנס אדר מרבי' בשמח', **לבד** מבערב פורי', [ש]נהגו להתענות בו, וקורין לו תענית אסתר ובשחריתו נהגו לומר (סליחו') סליחות, ובתוך התפילה מעניין הפורענות שהי',

ג] טעם

הרמב"ם [הלכות תעניות ה/ה] - ונהגו כל ישראל בזמנים אלו להתענות בשלשה עשר באדר זכר לתענית שהתענו בימי המן, שנאמר "דברי הצומות וזעקתם"

ד] הסבר

מסכת מגילה דף ו עמוד ב ; אין בין אדר הראשון לאדר השני אלא קריאת המגילה, ומתנות לאביונים. גמרא. ... הלכתא כרבן שמעון בן גמליאל שאמר משום רבי יוסי.... סבר: "בכל שנה ושנה" - מה כל שנה ושנה אדר הסמוך לניסן - אף כאן אדר הסמוך לניסן .... אלא רבן שמעון בן גמליאל מאי טעמא? - אמר רבי טבי: טעמא דרבי שמעון בן גמליאל מסמך גאולה לגאולה עדיף .	רמב"ן, שמות, הקדמה - ...כשיצאו ממצרים, אף על פי שיצאו מבית עבדים, עדיין יחשבו "גולים", כי היו בארץ לא להם, נבוכים במדבר. וכשבאו אל הר סיני, ועשו המשכן, ושב הקדוש ברוך הוא והשרה שכירתו ביניהם, אז שבו אל מעלות אבותם ... ואז נחשבו גאולים .
--	--

וישם המלך אחשרש אחשורוש מס על הארץ ואיי הים: וכל מעשה תקפו וגבורתו ופרשת גדלת מרדכי אשר גדלו המלך הלוא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי מדי ופרס: כי מרדכי היהודי משנה למלך אחשורוש וגדול ליהודים ורצוי לרב אחיו דרש טוב לעמו ודבר שלום לכל זרעו: (אסתר פרק י/א-ג)

מסכת חולין קל"ט עמוד ב - אסתר מן התורה מנין? [דברים ל"א/י"ח] "ואנכי הסתר אסתיר [פני ביום ההוא]

ה] נפק"מ- אופי סעודת פורים

<p>כיצד חובת סעודה זו? שיאכל בשר ויתקן סעודה נאה כפי אשר תמצא ידו, ושותה יין עד שישתכר וירדם בשכרות. (רמב"ם, הלכות מגילה וחנוכה, ב/ט"ו)</p>	<p>...שבעת ימי הפסח ושמונת ימי החג עם שאר ימים טובים כולם אסורים בהספד ותענית, וחייב אדם להיות בהן שמח וטוב לב... שנאמר ושמחת בחגך וגוי', אף על פי שהשמחה האמורה כאן היא קרבן שלמים כמו שאנו מבארין בהלכות חגיגה יש בכלל אותה שמחה לשמוח הוא ובניו ובני ביתו כל אחד ואחד כראוי לו... והאנשים אוכלין בשר ושותין יין שאין שמחה אלא בבשר ואין שמחה אלא ביין... כשאדם אוכל ושותה ושמח ברגל לא ימשך ביין ובשחוק ובקלות ראש ויאמר שכל מי שיוסיף בזה ירבה במצות שמחה, שהשכרות והשחוק הרבה וקלות הראש אינה שמחה אלא הוללות וסכלות ולא נצטוינו על ההוללות והסכלות אלא על השמחה שיש בה עבודת יוצר... (רמב"ם, הלכות שביתת יום טוב וי"ז-ז) כ)</p>
---	---

רמב"ם הלכות דעות פרק ב/ב - כיצד היא רפואתם? מי שהוא בעל חמה, אומרים לו להנהיג עצמו שאם הוכה וקולל לא ירגיש כלל, וילך בדרך זו זמן מרובה עד שיתעקר החמה מלבו. ואם היה גבה לב, ינהיג עצמו בבזיון הרבה וישב למטה מן הכל וילבש בלויי סחבות המבזות את לובשיהם, וכיוצא בדברים אלו עד שיעקור גובה הלב ממנו ויחזור לדרך האמצעית שהוא דרך הטובה, ולכשיחזור לדרך האמצעית ילך בה כל ימיו, ועל קו זה יעשה בשאר כל הדעות אם היה רחוק לקצה האחד ירחיק עצמו לקצה השני וינהוג בו זמן רב עד שיחזור בו לדרך הטובה והיא מדה בינונית שבכל דעה ודעה.

ו] סיכום

<p>שולחן ערוך [אורח חיים הלכות מגילה ופורים סימן תרצה/ב]- חייב אינש לבסומי בפוריא * עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי.... הגה.... ונוהגים לעשות סעודת פורים לאחר מנחה, וערבית יתפללו בלילה.... ויש אומרים דאם הזיק אחד את חברו מכח שמחת פורים, פטור מלשלם. (ת"ה סימן ק"י).</p>	<p>שולחן ערוך [אורח חיים הלכות מגילה ופורים סימן תרצב/ד]- וקשה עליו לישב בתענית כ"כ, יכול לשמוע קריאתה מבע"י מפלג המנחה ולמעלה. הגה: אבל אסור לאכול קודם שישמע קריאת המגילה, אפי' התענית קשה עליו</p>
---	--